

جغرافیای جرم

نویسندگان

دکتر سیدعلی عبادی نژاد

دانشیار دانشگاه علوم انتظامی امین

دکتر شهید بارانی پسیان

استادیار دانشگاه علوم انتظامی امین

دکتر یدالله صانقی

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۴

دانشگاه علوم انتظامی امین

جغرافیای جرم

نویسندگان: دکتر سیدعلی عبادی نژاد، دکتر وحید بارانی پسیان، دکتر یدالله... صادقی

ناظر علمی: دکتر عبدالله هندیانی

ناشر: دانشگاه علوم انتظامی امین

آماده سازی کتاب: فرهنگ شناسی

طراح: جواد اردستانی محمدی

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۱-۳-۱۱۱-۳

لیتوگرافی، چاپ و طراحی: راه فردا

نشانی دانشگاه: تهران، ابدان، اتوبان شهید خرازی- دانشگاه علوم انتظامی امین- ۴۸۹۳۱۲۶۱

سرشناسه	: عبادی نژاد، سیدعلی، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: جغرافیای جرم / نویسندگان: سیدعلی عبادی نژاد، وحید بارانی پسیان، یدالله... صادقی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۶ص.
شابک	: 978-600-363-111-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۵۳.
موضوع	: مکان یابی جغرافیایی بزهکاران و مجرمین
موضوع	: جرم و جنایت-- پیشگیری
شناسه افزوده	: بارانی پسیان، وحید
شناسه افزوده	: صادقی، یدالله، ۱۳۶۲ -
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم انتظامی امین
رده بندی کنگره	: HV ۱۳۹۴۵/۸۰۷۳ ج ۷/ع ۲
رده بندی دیویی	: ۲۵/۳۶۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۴۴۹۰۰

پیشگفتار معاونت تربیت و آموزش دانشگاه

سرعت و گسترش روزافزون علم و فناوری، به ویژه علوم و فنون مرتبط با دانش پلیسی و به تبع آن، واگذاری مأموریت ها و وظایف جدید به مأموران پلیس، ما را بر آن می دارد برای همراهی با کاروان رشد و توسعه با نگاهی عالمانه به این مقوله بنگریم و در این رهگذر، از اندوخته های علمی اندیشمندان و صاحب نظران دیگر بهره مند شویم.

در قرن حاضر که عصر دانایی و اصالت دانش است، حوزه علوم تخصصی پلیس توانسته است به تناسب نیازهای فراوان بشری و ارتقای توقعات و انتظارات انسانی، گام های اساسی بردارد و به شرفتهای زیادی نائل آید.

دانشگاه علم انتظامی امین، به عنوان تنها مؤسسه آموزش عالی تربیت افسران پلیس در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و همچنین مرکز ثقل دانش، بینش و مهارت در علوم پلیسی، با دارا بودن دانشکده های تخصصی مربوط، وظیفه آموزش و تربیت افسران متخصص را بر عهده دارد.

این دانشگاه علاوه بر بهره گیری از دانش موجود در دنیا، متناسب با اقتضائات بومی، با استفاده از دیدگاه های حوزه های تخصصی پلیس، دست به تولید دانش می زند و با تدوین و تألیف منابع آموزشی مورد نیاز، خلأ های علمی خود را پوشش می دهد.

دانشگاه علوم انتظامی امین، با تولید و ترویج ادبیات و دانش انتظامی، زمینه های رشد و توسعه آموزش دانشجویان رشته های تخصصی را فراهم می کند تا بدین وسیله، پاسخگوی نیازها و انتظارات روزافزون جامعه در حوزه علوم پلیسی باشد.

کتابی که پیش روی شما خواننده گرامی قرار دارد، حاصل همت اندیشه است و به دانشجویان عزیز دانشگاه علوم انتظامی، همکاران و علاقه مندان به حوزه علوم پلیسی در حوزه جرایم تقدیم می شود و انتظار داریم با ارائه نظرات اصلاحی خود به معاونت تربیت و آموزش دانشگاه را در راستای ارتقاء و بهبود کیفی کتاب یاری کنید.

معاونت تربیت و آموزش دانشگاه علوم انتظامی امین

اداره تدوین متون و منابع آموزشی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱۳

فصل اول: تعاریف و مفاهیم

۱-۱. مقدمه.....	۱۶
۲-۱. جغرافیا.....	۱۶
۳-۱. فضا.....	۱۸
۴-۱. مکان.....	۱۸
۵-۱. امنیت.....	۱۹
۱-۵-۱. تعریف امنیت.....	۱۹
۲-۵-۱. ابعاد امنیت.....	۲۰
۶-۱. جرم.....	۲۵
۱-۶-۱. عناصر جرم.....	۲۶
۷-۱. جغرافیای جرم.....	۲۶
۸-۱. خلاصه فصل.....	۳۰
۹-۱. جمع‌بندی.....	۳۰
۱۰-۱. پرسش‌های فصل.....	۳۱

فصل دوم: رابطه مکان و جرم

۱-۲. مقدمه.....	۳۴
۲-۲. ارکان وقوع جرم.....	۳۴
۳-۲. جرم، مکان و زمان وقوع جرم.....	۳۴
۴-۲. کانون جرم‌نخیز؛ مکان تمرکز جرایم.....	۳۷

۴۵	۵-۲. خلاصه فصل
۴۵	۶-۲. جمع‌بندی
۴۶	۷-۲. پرسش‌های فصل

فصل سوم: نظریه‌های مکانی جرم

۴۸	۱-۳. مقدمه
۴۸	۲-۳. نظریه‌های اکولوژی (بوم‌شناسی) جرایم شهری
۴۸	۳-۱-۱. دیدگاه بوم‌شناسی شهری
۵۲	۳-۱-۲. بوم‌شناسی تطبیقی و آسیب‌های شهری
۵۴	۳-۲-۳. نظریه‌های بوم‌شناسی جرایم شهری
۵۵	۳-۲-۴. جرم‌شناسی جرمی
۵۶	۳-۳. رویکرد فعالیت روزمره
۵۷	۴-۳. نظریه پنجره‌های شکسته
۵۸	۵-۳. نظریه سفر به قصد انجام جرم
۵۹	۶-۳. پیشگیری وضعی جرم
۶۶	۷-۳. نظریه ارتباط جرم با تراکم جمعیت
۶۶	۸-۳. نظریه پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی
۷۰	۳-۱-۱. ارکان و عناصر نظریه پیشگیری جرم از طریق طراحی محیطی
۸۲	۳-۱-۲. افزایش امنیت و ایمنی از طریق طراحی محیطی
۸۴	۹-۳. خلاصه فصل
۸۵	۱۰-۳. جمع‌بندی
۸۵	۱۱-۳. پرسش‌های فصل

فصل چهارم: همه‌گیری، جابه‌جایی و پراکندگی جرم

۸۸	۱-۴. مقدمه
۸۸	۲-۴. همه‌گیری

۸۸.....	۱-۲-۴. مفهوم همه گیری
۹۰.....	۲-۲-۴. همه گیری
۹۲.....	۳-۲-۴. انواع همه گیری
۹۴.....	۴-۲-۴. همه گیری و جرم
۹۵.....	۳-۴. جابه جایی
۹۵.....	۱-۳-۴. جابه جایی جرم
۹۷.....	۳-۴. ۱.۱. انواع جابه جایی
۹۷.....	۳-۴. ۱. جرم و جابه جایی
۹۹.....	۴-۳-۴. جابه جایی، جرم، چالش پیش روی تدابیر پیشگیری وضعی
۱۰۱.....	۴-۴. پراکندگی
۱۰۱.....	۱-۴-۴. مفهوم پراکندگی
۱۰۲.....	۲-۴-۴. انواع پراکندگی
۱۰۲.....	۳-۴-۴. جرم و پراکندگی
۱۰۷.....	۵-۴. خلاصه فصل
۱۰۷.....	۶-۴. جمع بندی
۱۰۸.....	۷-۴. پرسش های فصل

فصل پنجم: جغرافیای رفتاری و رفتار متحرک

۱۱۰.....	۱-۵. مقدمه
۱۱۰.....	۲-۵. مکتب رفتار گرایی، رفتار گرایی و بنیان های جغرافیایی
۱۱۲.....	۳-۵. نقشه نگاری جرم
۱۱۴.....	۴-۵. نقشه های ذهنی
۱۱۵.....	۵-۵. فضای آگاهی
۱۱۶.....	۶-۵. ردیابی مکانی
۱۱۷.....	۱-۶-۵. پیشرفت و توسعه ترسیم و ردیابی مکانی

- ۷-۵. خلاصه فصل ۱۱۸
- ۸-۵. جمع بندی ۱۱۸
- ۹-۵. پرسش های فصل ۱۱۹

فصل ششم: ابزارهای جغرافیایی در مطالعات جرم

- ۱-۶. مقدمه ۱۲۲
- ۲-۶. کاربرد نقشه در تحلیل مکان های جرم خیز ۱۲۲
- ۳-۶. ۱-۲. نهیه نقشه جرم ۱۲۳
- ۴-۶. ۲-۲. نمایش الگوهای فضایی اتفاقات ۱۲۴
- ۵-۶. ۳-۲. کاربرد کردن ویژگی های جامعه ۱۲۵
- ۶-۶. ۴-۲. تولید نهیه های موضوعی ۱۲۵
- ۷-۶. ۵-۲. تجزیه و تحلیل جرم ۱۲۶
- ۸-۶. ۶-۲. انجام تجزیه و تحلیل شای ۱۲۸
- ۹-۶. ۷-۲. تعیین خوشه های اتفاقات (نمونه های ویژه) ۱۳۰
- ۱۰-۶. ۸-۲. مقایسه مکان های فضاهای ویژه در طول زمان ۱۳۱
- ۱۱-۶. ۹-۲. مقایسه فضاهای ویژه برای انواع مختلف جرم ۱۳۱
- ۱۲-۶. ۱۰-۲. تیره و روشن کردن نقشه های سلول شبکه ای ۱۳۲
- ۱۳-۶. ۱۱-۲. تجزیه و تحلیل متغیرهای متعدد ۱۳۳
- ۱۴-۶. ۱۲-۲. بررسی جرم ۱۳۳
- ۱۵-۶. ۱۳-۲. بررسی جرایم زنجیره ای ۱۳۴
- ۱۶-۶. ۱۴-۲. پیش بینی رفتار ۱۳۵
- ۱۷-۶. ۱۵-۲. تشخیص مظنونان ۱۳۵
- ۱۸-۶. ۳-۶. کاربرد سیستم اطلاعات جغرافیایی در تحلیل فضایی جرم ۱۳۵
- ۱۹-۶. ۱-۳. سیستم اطلاعات جغرافیایی ۱۳۵
- ۲۰-۶. ۲-۳. ویژگی های سیستم های اطلاعات جغرافیایی ۱۳۶

۳-۳-۶. تاریخچه استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی در تهیه نقشه جرم.....	۱۳۸
۴-۳-۶. نرم افزارهای اختصاصی تحلیل و تهیه نقشه جرم.....	۱۳۹
۵-۳-۶. امور کاربردی و کارکردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی.....	۱۴۱
۶-۳-۶. ضرورت استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی در امور پلیسی.....	۱۴۳
۶-۳-۶. مهم ترین قابلیت ها و کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی در امور پلیسی.....	۱۴۴
۴-۶. کاربرد سیستم موقعیت یاب جهانی در تحلیل جرم.....	۱۴۷
۴-۶. سیستم موقعیت یاب جهانی.....	۱۴۷
۴-۶. کاربرد سیستم موقعیت یاب جهانی در تحلیل جرم.....	۱۴۷
۵-۶. کاربرد سازش از دور در تحلیل جرم.....	۱۴۸
۶-۶. خلاصه فصل.....	۱۵۰
۷-۶. پرسش های فصل.....	۱۵۲
۸-۶. جمع بندی.....	۱۵۱
فهرست منابع.....	۱۵۳

مقدمه

جغرافیا علم مطالعه پراکندگی، کشف معنی داری روابط مکانی و علل توزیع پدیده‌ها در فضا است. یکی از این پدیده‌ها، جرم و تبعات امنیتی ناشی از آن است؛ یعنی بررسی علل محیطی وقوع رفتار مجرمانه، علل پراکندگی رفتارهای مجرمانه در فضا، نحوه توزیع و الگوهای حرکت و پخش جرم در حوزه این علم می‌گنجد.

آنچه در کتاب حاضر به عنوان جغرافیای جرم ارائه می‌شود، به پراکندگی جرم در فضا اشاره دارد و الگوهای مطالعه آن را بیان می‌کند؛ برای نمونه، همان گونه که در مطالعه پدیده‌هایی مانند امراض، می‌توان به الگوهای حادثی رسید، جابه‌جایی آن را رصد کرد و توزیع و حرکات آتی آن را پیش‌بینی کرد، در زمینه جرایم نیز می‌توان چنین کرد.

همچنین، ابزارهای مطالعه و ارزیابی مهم هستند باید به آن‌ها توجه شود؛ بنابراین، ارائه تصویری از ابزارهای کارآمد (نرم‌افزار و سخت‌افزار) برای مطالعه توزیع مکانی، روابط موجود و پراکندگی جرایم در کنار تحلیل آن‌ها نیز در جای خود اهمیت دارد. از جمله این ابزارها می‌توان به نقشه، سیستم اطلاعات جغرافیایی، سیستم موقعیت‌یاب جهانی و سنجش از دور اشاره کرد.